

PROWO KUJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUŃ

Prenumerata
na miejscu mk.
450.000, na pro-
wincji i z odno-
szeniem do do-
mu 500.000 mk.

Ogłoszenia
za wiersz nonpa-
rełowy pierwsza
strona 10000 m.,
druga i trzecia
8000 mk. czwar-
ta 6000 mk. Ogl.
drobne 4000 mk.
za wyraz, tłust.
druk, podwójnie,
najmniejsze ogl.
40000 m. Dla za-
graniczy ceny o
100% wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Od Administracji.

Ze względu na podrożenie kosztów drukarskich zmniejszeni jesteśmy podnieść nieco prenumeratę pisma. Pojedynczy numer kosztuje obecnie 20 tysięcy mk., prenumerata na miejscu 450 tysięcy mk., a na prowincji i z odnoszeniem do domu 500 tysięcy mk. Podwyżka prenumeraty dotyczy tylko tych, którzy dotychczas nie uregulowali jeszcze należności.

*Lecz narodu duch zatruty, to dopiero bólów ból.
Kraśniński.*

Fałszy przeciw prohibicji.

Ludzie interesowani, którym zależy na fałszowaniu opinii publicznej, dopuszczają się coraz śmielszego przekręcania faktów, aby osłabić prohibicję amerykańską, t. zn. zakaz fabrykacji i sprzedaży napojów alkoholowych, obowiązujący od 16. I. 1920 r. we wszystkich Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Warto rzeczywiście przyjrzeć się bliżej tej niecnej robocie, aby sobie uświadomić metody przeciwników prohibicji. Sprawa miała się następująco:

Dnia 14. IX. r. b. ogłosił londyński »Times« następujący telegram: »Do jednego z najsmutniejszych okresów historii Ameryki w przedmiocie przestrzegania prawa należy czas 41 miesięcy istnienia prohibicji państwowej«, tak się rzekomo wyraża w urzędowym sprawozdaniu dla prezydenta minister sprawiedliwości p. Daugherty. A dalej stwierdza rzekomo p. D. w swym sprawozdaniu straszne fakty zaprzysiężania do popełniania wykroczeń, w które są wmieszani: członek sądu najwyższego, znakomici adwokaci, urzędnicy państwowi i stanowi, multimiljonerzy i synowie arystokracji. Minister sprawiedliwości oświadcza wprawdzie, że rząd walczy ze złem, że atoli statystyka wykazuje wzrastającą liczbę przekroczeń prawa, że w niektórych wielkich miastach, np. Detroit, starań o przeprowadzenie prawa zaprzestano.

Kilka dni później ogłosiły gazety w całej Europie podobne, tylko jeszcze barwniej przedsta-

wione historje: minister doradził nawet prezydentowi państwa, aby zarzucił prohibicję, którą tylko na próbę (!) na 40 miesięcy wprowadzono i t. p. W kilku polskich gazetach powtórzono tę wiadomość, a najobszerniej oczywiście »Dom Gościnny« organ restauratorów. Tymczasem z tekstu oryginalnego p. D. z dnia 11 IX. 1923 r. wykazuje się coś wręcz przeciwnego niż to, o czem wspomniano.

Uwzględniając ilość przekroczeń prawa prohibicyjnego stwierdza p. D. z zadowoleniem, iż coraz szybciej się sądy załatwiają z każdym przypadkiem, czego skutki dodatnie są widoczne. Wzrastanie zaś ilości donosów politycznych, skierowywanych do sądów jest dowodem, iż organa policyjne coraz gorliwiej pracują. Kary stosuje się także coraz ostrzejsze, co bardziej powstrzyma ludzi od przekraczania prawa. Dając następnie pogląd na najgłośniejsze zdarzenia wskazuje na niektóre osobistości wysoko stojące na dowód, że sądy nie wahają się karać bezwzględnie każdego, który na to zasłuży: np. ukarano surowo burmistrza z Buffalo, Schwaba, za wyrabianie mocnego piwa, pozatem milionerów w Kalifornji i w innych okolicach. Za przekupstwo osób czynnych w biurze prohibicyjnym w Nowym Yorku ukarano niejakiego Donegana na 10 lat więzienia, pewnego policjanta na 7 lat więzienia i 16.000 dolarów kary. Nie zawahano się także skarać na 2 lata więzienia pewnego sędzie-

go, który się dał przekupić. Nie był to jednakże członek sądu najwyższego, lecz zwyczajny sędzia lokalny James D. West w Logansport. P. D. stwierdza w swym raporcie wielką poprawę stosunków w Kalifornji. Coraz częściej używa się t. zw. »nuisance section«, wedle której lokale, które służyły do tajnego gorzelnictwa lub sprzedaży nielegalnej alkoholu, zamyka się na pewien czas także dla wszelkich innych celów dozwolonych. Ta kara okazuje się szczególnie skuteczna. Jedną z największych restauracji nowojorskich »Knickecker Grill« tę karę dotkliwie odczuła. P. minister D. kończy swe sprawozdanie następującymi słowami: »dokładniejsze przeprowadzenie prawa przyswoi z czasem każdemu obywatelowi państwa przymiot pożądaný, t. j. szacunek dla prawa«. A zatem sprawozdanie p. D. bynajmniej nie jest krzykiem wątpliwego, raczej stwierdza stanowcze i skuteczne zabiegi administracji ku przeprowadzeniu prohibicji.

Niema tam ani wzmianki o »najsmutniejszym okresie historii Ameryki, o wzrastającej demoralizacji ludu amerykańskiego, o zarzuceniu starań o przeprowadzenie zakazu, o pożądanem zniesieniu lub złagodzeniu precisów prohibicyjnych. Rozsyła się zatem do gazet fałszowane wieści, a nawet fałszuje się treść dokumentów urzędowych, aby czytelników okłamywać. Rzekomy »wyciąg« ze sprawozdania ministra D., ogłaszany w prasie, przesłał korespondent Międzynarodowego Biura dla walki z alkoholizmem w Lausanne panu D. Na to odpowiedział jego sekretarz następująco: Szczerze należy ubolewać, iż źle rozumiano sprawozdanie. Nic w niem nie upoważnia do wniosków zeń wysnutych. Położenie błędnie przedstawiono. Stosunki się bynajmniej nie pogarszają i przeciwnie, urzędnicy departamentu sprawiedliwości ze słuszych powodów przypuszczają raczej, iż stosunki się poprawiają.

Sekretariat Polskiej Ligi
Przeciwalkoholowej.

Młodzież akademicka o wypadkach krakowskich.

Naczelny Komitet Akademicki na zebraniu swem w d. 13 b. m. postanowił ogłosić, co następuje:

»W głębokim poczuciu odpowiedzialności przed ogółem polskiej młodzieży akademickiej, jako swym bezpośrednim mocodawcą, w poczuciu odpowiedzialności przed społeczeństwem, jako reprezentacją jego części—młodzieży akademickiej, w poszanowaniu prawa, jako podstawy bytu Państwa i w zrozumieniu tych świętych obowiązków względem narodu, jakie ciąży na każdym Polaku—Naczelny Komitet Akademicki w imieniu ogółu polskiej młodzieży akademickiej potępia zbrodniczy zamach przeciw Państwu, dokonany w Krakowie przez ciemne siły wyrotowe, zamach, którego bohaterką ofiarą padli we własnym kraju — polscy żołnierze.

Polska młodzież akademicka liczy w swych szeregach przeważnie byłych wojskowych, a ci, co niedawno jeszcze nosili mundur, a obecnie oddali się swej pracy, pamiętają czem byli: zamach przeciw Państwu potrafią należycie, jako obywatele ocenić, a ranę, zadaną wojsku — odczuli, jak własną.

W tak ważnym dla Polski okresie, kiedy całe społeczeństwo winno przyjść Państwu z pomocą w wielkich zadaniach obecnej doby, Naczelny Komitet Akademicki wzywa całą polską młodzież akademicką we wszystkich środowiskach, ażeby w zrozumieniu chwili, w poczuciu godności narodowej i miłości Ojczyzny i w poczuciu swej siły, wyciągnęła jedyny możliwy wniosek ze zbrodni w Krakowie dokonanej, stając się gotową każdej chwili do złożenia wszystkiego w ofierze dla dobra Narodu i Państwa.

ZA NACZELNY KOMITET
AKADEMICKI

Prezydjum:

W. Jaxa Bąkowski — prezes,
J. Baliński Jundziłł, W. Lewandowicz — wice-prezesa, J. Kaczorowski, J. Rabski — sekretarze.«

Przyszła wojna, a znaczenie lotnictwa.

W całej Europie narody pracują nad ulepszeniem i doskonaleniem siły zbrojnej napowietrznej. Praca ta wynika ze zrozumienia faktu, że w przyszłej wojnie lotnictwo będzie odgrywało pierwszorzędną rolę.

My Polacy, po zerwaniu pęt niewoli, wiedzeni szczytnym ideałem miłości Ojczyzny, potrafiliśmy odeprzeć hordy bolszewickie i wytknąć bagnetem prastare rubieże Rzplitej.

Franciszek Wiczorkowski

Nowy Rynek Nr. 9.

Już nadeszły skóry!

Prasowe, troki suche i surowcowe. podeszwy, karki, bokki i surowiec. Ceny umiarkowane.

Jednak nie jest to już wszystko, bowiem wokół naszego państwa czyhają na zgubę naszą wrogie nam moce, które w dziedzinie lotnictwa, pracują intensywnie.

Awiatyka to czynnik decydujący w przyszłej wojnie.

Więc czas byśmy i my zbudzili się i pracowali nad rozwojem polskiego lotnictwa. We Włocławku powstał oddział Ligi Obrony Powietrznej Państwa. Zwracamy się więc z gorącym apelem do miejscowego społeczeństwa, aby przyczyniło się do rozwoju tej pożytecznej placówki.

W najbliższym czasie będzie wystawiona na scenie tutejszego teatru sztuka historyczna p. t. «Konrad Wallenrod» nieśmiertelnego wieszcz naszego Adama oraz «X Pawilon». Utwory te odegrane będą przez koło kujawskie Amat. Dramat, pod protektorem Z. H. P.

Dochód całkowity przeznaczono na rzecz lotnictwa polskiego.

Sądzimy, że na przedstawieniu nikogo z miejscowego społeczeństwa nie będzie brakowało.

**Kurs oświatowo-społeczny
we Włocławku.**

Celem przeprowadzenia jednolitej planowej pracy w stowarzyszeniach naszych oraz przyczyniania się do intensywniejszego rozwoju, urządza Sekr. Jeneralny we Włocławku w dn. 17 i 18 listopada b. r. kurs oświatowo-społeczny dla prezesów i przewodniczących stowarzyszeń młodzieży Katolickiej diecezji Kujawsko-Kaliskiej. Kurs odbędzie się pod kierownictwem ks. patrona Radomskiego, na który przybędzie m. i. jako prelegent ks. Szulc, Sekr. Jen. z Poznania.

Wobec tego, że kurs odbędzie się łącznie z uroczystością święta młodzieży, podajemy obydwie programy razem:

- 1) 17 listopada od 4 — 6 popoł.
- 1) zagajenie i wybór prezydium, kursu,
- 2) stwierdzenie legitymacji, 3) referaty:

TADEUSZ FIUTOWSKI.

**„Mistrz Wincenty
i jego Kronika Polski.”**

Wiek XIII., wiek Dantego i św. Tomasza z Aquinu, u nas słusznie nazywają „wiekiem świętych polskich”. Polska szczyli się takimi postaciami, jak św. Jacek, św. Czesław, św. Jadwiga śląska, błogosławiona Kunegunda, Salomea, błogosławieni: Wincenty Kadłubek i Prandota. Siedemsetną rocznicę śmierci Wincentego Kadłubka obchodzono niedawno nadzwyczaj uroczystości w Jędrzejowie, a opis uroczystości podał «Słowo Kujawskie». Należy przypatrzeć się bliżej postaci tego zasłużonego męża.

Wincenty Kadłubek (filius Gotlobonis), stąd podobno przezwisko Kadłubek) urodził się w Karwowie, koło Opatowa. Nauki kończył wedle wszelkiego prawdopodobieństwa w Paryżu i pozyskał stopień naukowy magistra (mistrza). W r. 1208 był proboszczem w Sandomierzu, a w 1212 za panowania Leszka Białego biskupem Krakowskim. W r. 1217 porzucił dostojność, spędzając ostatnie lata swego życia w zakonie Cystersów w Jędrzejowie, gdzie umarł w 1223 roku.

- a) Młodzież a zagadnienia społeczne
- b) Jak mają pracować nasze miejskie i wiejskie stowarzyszenia młodzieży.

Godz. 6 wiecz. spowiedź dla uczestników kursu oraz stow. włocławskich.

II) 18 listopada, godz. 8.30 rano, zbiórka wszystkich na placu Kopernika, obok katedry; godz. 8.45 wyniesienie sztandaru i wymarsz do kościoła farnego; godz. 9 msza św., komunia generalna, kazanie; godz. 10 śniadanie dla uczestników kursu w „Spójni”.

Godz. 10--1 referaty: a) przymioty i obowiązki prezesa i członków zarządu w stowarzyszeniu, b) planowa praca w stowarzyszeniu, przerwa obiadowa od godz. 3—6 popoł. Referaty: 1) program pracy stow. na półrocze zimowe, 2) praca kierowników i członków w poszczególnych sekcjach Stow., 3) obowiązki stowarzyszeń wobec Związku diecezjalnego — różne sprawy organizacyjne. 4) Komunikaty Sekretariatu Jeneralnego i zamknięcie kursu.

Godz. 6 wiecz. Akademia ku czci św. Stanisława Kostki i przedstawienie w sali Polonja.

Na kurs wstęp wolny dla wszystkich członków stowarzyszeń młodzieży katolickiej; młodzież nienależąca jeszcze do stow., a chcąc wziąć udział w kursie, winna się zgłosić, po legitymacje do Sekr. Jeneralnego, plac Kopernika, 6 (obok katedry.)

Sekretariat Jeneralny
Związku Młodzieży
na diecezję Kuj. Kaliską.

Dział religijny.**Chiny przeciw Konfucjuszowi.**

Kult Konfucjusza, który przez tyle wieków był religią państwa, dynastji, wyższych dygnitarzy i ludu, zdawało się, że jest niewzruszonym i że wobec upadku buddyzmu przetrwa długo. Tymczasem od r. 1911, t. j. od rewolucji, ruch przeciw kultowi Konfucjusza łączy się z ruchem ateuszowskim.

Konfucjusz, filozof szóstego wieku przed Chrystusem Panem, był zawsze dla wykształconych Chińczyków mistrzem, doskonałym mędrcom etc. Świątynie jego wszędzie się wznosiły, był

czczonym wszędzie do tego stopnia, że misjonarze 17 i 18-go wieku tolerowali nawet u nawróconych cześć Konfucjusza.

Była nawet polemika w przedmiocie rytów, którą następcą Inocentego X, Klemens VI, Papież, rozstrzygnął w duchu tradycji.

Nowy prąd od rewolucji chińskiej i nowe rządy starają się umniejszać i tłumić coraz bardziej kult Konfucjusza.

W 1916 r. po śmierci Youan-Chi-Kaia, parlament chiński chciał uchwalić rozdział Kościoła od państwa i zniesienie kultu Konfucjusza. Prawo nie zostało uchwalone, ale duch projektu i propaganda są coraz silniejsze. Pismo „La jeune Chine” (Młode Chiny) piszą, że samo pragnienie zachowania kultu Konfucjusza, jeżeli nie jako religji, to jako moralność narodową, niweczy wszystko, cośmy powiedzieli i zrobili dla emancypacji Chin i dla wejścia do koncertu narodów europejskich nowoczesnych. I w tym duchu pisze cały szereg pism wpływowych. Jeżeli oficjalny kult nie zniesiony, to ogół twierdzi, że Konfucjusz dawno przeszedł już w nicość i że kult tej starożytności już skończony. Dla nas, katolików, cieszyć się wypada z usunięcia kultu przodków i materialistycznego filozofa, który był wielką przeszkodą w rozwoju chrystyanizmu i katolicyzm ma pole dopiero po usunięciu Konfucjusza. Misjonarze, znający duszę chińską, cieszą się z tego i widzą w tem palec Boży Opatrzności.

**II konfer. żydoznawcza
w Warszawie.**

W sprawie zwołania drugiej konferencji żydoznawczej w dn. 8, 9 i 10 grudnia w Warszawie zebrał się d. 6 listopada w lokalu Tow. «Rozwój» komitet organizacyjny, który ukonstytuował swe prezydium w następującym składzie: przewodniczący mec. Stanisław Kijeński, vice-przewodniczący inż. pos. Romocki, skarbnik ks. prałat Godlewski, sekretarz p. Stanisław Zakrzewski.

Prace komitetu zostały podzielone pomiędzy poszczególne komisje, które otrzymały prawo kooptacji nowych członków.

prawiają o dawnych czasach. Przed oczyma naszymi stają czasy zamierzchłe, jeszcze przed narodzeniem Chrystusa, w których to już przodkowie Polaków sięgali po laury zwycięstwa w walkach z Aleksandrem macedońskim. Z ust rozmawiających biskupów dowiadujemy się, że Juliusz Cezar szukał przymierza z Leszkiem III, dając mu za żonę swą córkę. Wianem jej miała być Bawarja, ale sprzeciwił się temu senat rzymski, w odpowiedzi na co Leszek żonę swą odesłał z powrotem do Rzymu. Opowiadanie to i inne, temu podobne, rzucili później cień na sławę mistrza Wincentego, ale na obronę jego musimy to przytoczyć, że tradycji tej sam nie tworzył. Samemu Kadłubkowi niejedno wydawało się z pewnością dość fantastycznym: wtedy dla uniewinnienia się podaje nawet źródło swego opowiadania. Tan np. mówi: «Nic niema w tem zmyślnego, nic udanego, albowiem mówi Trogus...»

Mówiąc o Leszku i Juliuszu Cezarze, dodaje dla wyjaśnienia: «Leszek bowiem panował nad Portami, Getaimi i innymi zapartańskimi narodami». Do tych zaś narodów historycy rzymscy odnosili fakty, opowiedziane przez Kadłubka. Autor zresztą wyraźnie powiedział, że zadaniem jego było rozrzucenie kłosa w jeden zbiór łączyć, w jeden snop wiązać: «nostri sudoris

MYSŁI.

Wybrał J. K.

...Więc dość niedoległwa, lkania, rozmazania, fałszu, obłudę, klótni, nienawiści, pychy, pretensjomani.

Sclavus.

Nie próżną skargą, marnym westchnieniem,

Łzę, co bezsilnie w proch splywa
Lecz hartem woli, czynu płomieniem,
Duch chwile szczęścia zdobywa.

A. Asnyk.

Wybrano komisję: propagandy i prasy, organizacyjną, gospodarczą finansową i wniosków, rewizyjno-sprawozdawczą. Po sprawozdaniu z dotychczas dokonanych prac złożonem przez p. Stanisława Zakrzewskiego — ustalono terminy zebrań komisji następujące:

- 1) Propagandy i prasy—8.II czwartek g. 7 w.
- 2) Organizacyjna—9.II piątek g. 12 w południe.
- 3) Gospodarcza—12.II poniedziałek 7 wiecz.
- 4) Finansowa—9.II piątek g. 12 w południe.
- 5) Referatów i wniosków — 8.II czwartek g. 2 po poł.
- 6) Rewizyjno-sprawozdawcza.

Plenum komitetu organizacyjnego — 12.II poniedziałek g. 8.30 w.

Wszystkie zebrania w lokalu Tow. «Rozwój».

Komitet organizacyjny rozpoczynając swe prace, zwraca się do społeczeństwa o przyjęcie czynnego udziału w konferencji: przez składanie referatów i zasilanie tematów obrad przez wnoszenie spraw dotyczących zagadnienia żydowskiego.

**Arabowie przeciwko
żydom.**

PARYŻ 13.XI (P.A.T.) P. R. Donoszą z Palestyny: Pierwszy kongres nowej partji narodowej arabskiej zakończył się przyjęciem jednomyślnym rezolucji, głoszącej, że Palestyna winna być przeznaczona dla arabsów i żądającej całkowitego wstrzymania emigracji żydów. Rezolucja domaga się utworzenia rządu konstytucyjnego, do którego weszliby tubylcy, rewizji konstytucji przez przedstawicieli ludu miejscowego oraz uznania języka arabskiego jako urzędowego.

est spicas sparsas unam in massam colligere..»

Kadłubek różni się od innych kronikarzy tem, że był filozofem — moralistą i poetą. Stąd kronika jego stała się na długie czasy podręcznikiem moralności i wzorem wymowy.

Kronikarz trafnie powiedział, że «podobieństwo jest matką dziejów», t. zn., że porównywanie i zbliżanie podobnych faktów dziejowych jest bardzo pożytecznym. Stąd, jeśli fakt jakiś z dziejów ojczystych przypomniał Kadłubkowi jakiś podobny w dziejach powszechnych, cytuję go chętnie i wyciąga zeń wnioski historjozoficzne. Naraził się nawet z tego powodu na cytowany przez Długosza zarzut zbytku słów i zajmowania się więcej obcemi, jak swojemi dziejami: «Carpatum a quam plurimis quod verbosus fuit, alienarum historiarum diligens, propriarum negligentior scriptor.» Kronika Wincentego wykazuje wielkie odczytanie w pismach ojców Kościoła, jak też klasyków rzymskich. Wiemy już, że cytował Troja Pompeja. Początek pierwszej księgi żywo przypomina styl Cycerona: «Była; była niegdyś (fuit, fuit quondam..) w tym kraju dzielność i cnota, którą ojcowie nie pismem, lecz lśnjącymi promieniami czynów, jakby światła niebieskie, wstawili...» d. c. n.

Kupujcie u obrotowojan

stosowania się do przepisów wojskowych.

Zmiany w N. P. R.

WARSZAWA 15. XI. Dziś w N. P. R. dokonano wobec rezygnacji pos. Wachowiaka z Prezesury, nowych wyborów. Na Prezesa wybrano p. Waszkiewicza, zastępcą p. Herza i Banaszka, sekretarza p. Milczyńskiego i Pecha. Do Komisji Parlamentarnej weszli: pp. Chadzyński, Popiel i Roguszczyk.

Gdański Bank emisyjny.

GDANSK 15. XI. (A.W.) Sejm gdański przyjął w czoraj w trzecim czytaniu ustawę o nowej walucie. W wykonaniu ustawy powstaje w Gdańsku Bank emisyjny z kapitałem zakładowym 7 i pół miliona guldenów. Bank będzie nosił nazwę »Bank von Danzig«.

Wymiana not.

PARYŻ 17. XI. (Pat.) Ambasador angielski, lord Creve, wręczył Poincaremu obszerną notę, zawierającą argumentację prawną tezy angielskiej co do wpływu, jaki, zdaniem Anglii, akcja separatyczna wywiera na prawomocność traktatu wersalskiego. W odpowiedzi na to Poincaré przesłał ambasadowi angielskiej notę, w której odpiera zarzut, jakoby niektórzy funkcjonariusze francuscy ujawnili stronniczość względem akcji separatystów.

Proces Conradiego.

LOZANNA, 14. XI. (P. A. T.) — Na dzisiejszym posiedzeniu w procesie o zabójstwo Worowskiego prokurator jeneralny prosił przysięgłych o wydanie wyroku, skazującego oskarżonych, wskazując, że wymaga tego zarówno prawo, jak i sprawiedliwość, moralność i zasady cywilizacji.

Dziś rozpoczął też mowę obrońca Połunina, Aubert, który gwałtownie napadał na bolszewizm, oraz na przywódców ustroju sowieckiego. Mówca, między innymi, porównywał rewolucję francuską z rewolucją bolszewicką. Pierwsza — zdaniem mówcy — przyniosła ludzkości, jako zdobywcę, prawa obywatela, gdy owocem drugiej jest czerezwyczajka.

Podczas mowy adwokata Auberta adw. Czlenow manifestacyjnie opuścił salę. Jutro dalszy ciąg mowy Auberta.

W Prusach wschodnich.

KRÓLEWIEC 15. XI. (P. A. T.) Utworzył się tu republikański Związek żołnierzy, zorganizowany przez socjalistów i demokratów. Celem tego związku jest przede wszystkim przeciwstawienie się wzrastającemu coraz bardziej wpływowi organizacji „Stahlhelm”. Nadprezydent Prus wschodnich, przyjmując delegację tego związku, zapewnił jej wszelkie poparcie.

Pomoc sowiecka dla Niemiec.

BERLIN (Rps.). Według obliczeń prasy sow., do Niemiec przywieziono dotąd podczas obecnej kampanji eksportowej 57 tys. tonn zboża rosyjskiego.

Sprzedż klejnotów cesarskich.

PARYŻ 15-go listopada. (Rps.) Przebywający tu dyrektor banku sowieckiego, Szejnmann, obok pertraktacji z bankami francuskimi, które zakończyły się zresztą niepowodzeniem, próbował także sprzedać większą partję kamieni drogocennych, pochodzących ze skarbca cesarskiego. Pertraktacje, prowadzone w tej spr-

Dziela, broszury, książki zaproszenia ślubne, bilety handlowe i biurowe, formularze, afisze, klepsydry, wizytowe, tabele, sprawozdania, cyrkularze i t. p.

wykonuje szybko i dokładnie

Drukarnia Diecezjalna

Brzeska 4 — Telefon 26.

CZCIONKI NAJNOWSZYCH KROI.

WŁASNA INTROLIGATORNIA.

Wszystkich PP. Kupeów zawiadamiamy, że na sezon gwiazdkowy jesteśmy w możności zaopatrzyć w większe zapasy **szklanych ozdób choinkowych wprost z polskiej fabryki**. Ze względu na duży wkład kapitału potrzebnego na zaopatrzenie się w większe ilości tego artykułu, prosimy PP. Kupców o wcześniejsze zamawianie i zadatkowanie, gdyż spóźnionym zapotrzebowaniom sprostać nie będziemy mogli. Za pieniądze wpłacone towar będzie dostarczony po cenie w dniu zadatkowania.

KSIEGARNIA POWSZECHNA
I DRUKARNIA DIECEZJALNA
WE WŁOCŁAWKU

Sz. Udziałowców Sp. z o. p.

„Zdrojowisko Siarczane Wieniec”

uprasza się o przybycie na posiedzenie ogólnego zebrania w d. 17 b. m. o godz. 5 po poł. w sali T-wa Krajoznawczego, Kaliska I.

ZARZĄD.

wie z grupą jubilerów paryskich, również zakończyły się niepowodzeniem. Szejnmanowi udało się jedynie sprzedać kolję cesarzowej Aleksandry Teodorowny, składającą się ze wspaniałych szmaragdów.

KILKUWERSZÓWKI.

× P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w środę 14-go b. m. na dłuższym posłuchaniu Zastępcę Prezesa Rady Ministrów p. Korfantego.

× Według projektowanej ustawy gdańskiej wszystkie żądania, obiegające na marki niemieckie, płacone być mają w guldenach według kursu, który zostanie ogłoszony w przyszłości. Oznaczałoby to porzucenie planu waloryzacji długów w markach niemieckich.

× Zagłębia Ruhry donoszą, iż zwolniono w fabrykach Thyssena przeszło 60,000 osób.

× Na kolejach rosyjskich szerzą się zbrojne napady, jeden z ostatnich miał miejsce na linii Charków-Mikołajów.

× W tych dniach oczekują przyjazdu do Krzywego Rogu kilku inżynierów francuskich.

× Według oficjalnych danych liczba szkół na Ukrainie zmniejszyła się w tym roku o 25 procent.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 16. XI.

Funt angielski	8.930.000
Dolar	1.875.000
Frank szwajcarski	324.500
Frank francuski	102.750
Korona czeska	64.200
Korony austriackie (100)	25.45

Dział gospodarczy.

Jak żywić konie w zimie?

W żywieniu koni — zima jest okresem oszczędnościowym, ponieważ wobec zmniejszenia się pracy, pozwala zmniejszyć ilość zadawaną paszy, karmienie ziarnem koni roboczych w zimie jest zbyt ciężkie; wystarczy tu w zupełności pasza o wiele tańsza, którą rozporządza każde gospodarstwo, a więc kartofle parowane, otręby, siano, słoma (owsianka, jęczmianka), koniczyna.

Dla zwykłego konia roboczego przeciętnie wystarczy następująca dawka dzienna: kartofli 16 funt., otrąb 5 f., siewki 6 f. i siana 15 f. Dawkę tą należy w ciągu dnia podzielić:

Na rano dać 3 f. otrąb i 2 f. siewki, w południe 8 f. kartofli, 2 f. siewki i 1 f. otrąb, wieczorem 8 f. kartofli, 2 f. siewki i 1 f. otrąb.

Siano najlepiej zakładać zwykle na noc, kartofle powinny być najpierw starannie wypłukane z piasku a potem wyparowane, utłuczone i zmieszane z otrębami i siewką; zadawać to na ciepło, lecz nigdy nie na gorąco! Rano kartofli nie dawać, gdyż gotowanie ich w porze tak wczesnej byłoby bardzo niedogodnym.

Żłoby — należy codziennie starannie oczyszczać z pozostałych resztek, aby nie zakwasiły, co może wywołać zaburzenia żołądkowe. Otręby z siewką — należy zawsze skrapiać wodą i dobrze wymieszać, ażeby utworzyć jednolitą masę bez żadnych grudek i nie pozostawiać w niej samej suchej siewki niewymieszanej, co jest szkodliwe. Prócz tego dobrze jest taką paszę nieco posolić, co bardzo dodatnio wpływa na apetyt i trawienie. Można także dawać codziennie koniom po 4—5 funt. marchwi, lecz uważać, ażeby takowej nie zadawać bardzo dużo, gdyż większa ilość marchwi powoduje pewne osłabienie,

pocenie się koni i skłonność do paraliżów, co jest chorobą bardzo niebezpieczną.

Z. Olszański.

Dział sportowy.

W ub. niedzielę odbył się za Wisłą drużynowy bieg na przełaj na przestrzeń 1100 m. pomiędzy gimn. im. ks. Długosza a szkołą techniczną. Do biegu stanęły dwie drużyny z pow. uczelni, każda w sile 8 zawodników. Po zaciętej walce zwyciężyło gimn. ks. Długosza, osiągając 13 pkt. na 8 pkt. zdobytych przez Szkołę Techniczną. Jednostkowe wyniki przedstawiają się następująco:

1) ucz. Michalski (g. Dł.) 3:47.7 mnt. 2) ucz. Konis (Sz. Techn.) 3) ucz. Fryszkowski (g. Dł.) 4) ucz. Fryszkowski E. (g. Dł.) 5) ucz. Nawrocki (Sz. Techn.) 6) ucz. Grzmielewski (Sz. Techn.)

W nadchodzącą niedzielę odbędą się zawody lekko atletyczne pomiędzy powyższymi szkołami.

HUMOR I SATYRA.

Niecierpliwy pasażer.

Portjer kolejowy: — Już poraz dziesiąty pytasz się pan, kiedy odchodzi pociąg do Lwowa. Idź pan do poczekalni, tam zawolają pana.

Feiteles: — Uj, panie Oberportier, co pan potrzebuje żartowacz ze mnie? Skąd oni będą wiedzieli, jak ja się nazywam.

Czerwony sztandar.

U wykonawców pieśni „Czerwony sztandar” panuje pod względem interpretacji rozdwojenie. Jedna partja śpiewa: Sędziamy wówczas będziemy my, a druga: Sędziami wówczas będziemy mi.

Z wydawnictw.

Kalendarz Rolnika Polskiego na rok 1924 wyszedł pod redakcją i nakładem Spółki Akc. Eksploatacji Soli potasowych. Zawiera: Kalendarjum, szereg artykułów o nawozach sztucznych, obszerny dział informacyjny (ustawy, podatki i t. d.) i dział beletrystyczny dla rozrywki czytelników. Cena 168.000 mk. W każdej księgarni do nabycia.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A sądu okręgowego we Włocławku w dn. 14 listopada 1923 r. wciągnięto jak następuje przy firmie:

216 „Kupno i sprzedaż nasion i zboża — Natan Kleczewski.” — Firma brzmieć będzie. „Dom Handlowy Export i Import, Natan Kleczewski.”

OGŁOSZENIA DROBNE.

Gukier na worki — można nabywać w Banku Kujawskim.

Samodzielny buchalter, chrześcijanin, mając wieczorowe godziny wolne, przyjmie pozabiurowkę, ewentualnie może zmienić posadę. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować do Administracji Słowa Kujawskiego pod „Wieczorówka”.

W dniu 2 listopada wieczorem, pozostawiono na ławce na bulwarze książkę p. t. „Szary wilk”. Łaskawy znalazca zechce oddać do administracji „Słowa Kujawskiego”.